

Bård Arne Leite

Deres ref

Vår ref
25/2194-

Dato
17. oktober 2025

Vedtak i klage på konsesjon for Lastad kraftverk - Lastadbekken - Lyngdal kommune i Agder

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har 8. april 2025 gitt Lastad Kraft SUS AS (Lastad kraft) konsesjon for Lastad kraftverk i Lyngdal kommune i Agder. Vedtaket er påklaget av av Bård Arne Leite den 2. juni 2025, på vegne av Helga Johannessen, Marit Leite og Bård Magne Leite. Klagerne er berørte grunneiere.

NVE har vurdert klagene uten å finne grunnlag for å gjøre om på eget vedtak, og har sendt saken til departementet i brev av 28. august 2025.

Bakgrunn

Lastad Kraft søkte 24. november 2023 om konsesjon etter vannressursloven § 8 for Lastad kraftverk i Lastadbekken i Lyngdal kommune i Agder. Tiltaket omfatter inntak på kote 161,2, om lag 1,3 km nedgravd rørgate på nordsiden av bekken og kraftstasjon på ca. kote 5 med utløp i Lyngdalsfjorden. Omsøkt installasjon er 2,7 MW med forventet årsproduksjon 7,1 GWh. Det ble foreslått minstevannføring i Lastadbekken på 70 l/s hele året.

NVE ga 8. april 2025 konsesjon etter § 8 og la til grunn at vilkårene i vannressursloven § 25 er oppfylt. For å avbøte ulemper for naturmangfoldet ble det fastsatt vilkår, blant annet om minstevannføring 70 l/s hele året og redusert maksimal slukeevne sammenlignet med det som ble omsøkt. Dette var for å ivareta de rødlistede artene vasshalemose og kystfloke samt en potensiell ålebestand. Departementet legger til grunn at partene er kjent med saken og viser til bakgrunn, begrunnelse og vilkår som fremgår av bakgrunnsnotatet og vassdragskonsesjonen. Vedtaket er påklaget.

Om klagen

Vedtaket er påklaget av grunneierne Helga Johannessen, Marit Leite og Bård Magne Leite ved Bård Arne Leite. Klage ble inngitt til NVE 2. juni 2025 og senere supplert og presisert 23. juni 2025.

Klagerne anfører i hovedsak at tiltaket medfører kun ulemper for dem som grunneiere, og at tilbudt kompensasjon på 10 000 kroner er klart utilstrekkelig. De viser til at den planlagte rørtraséen berører deres eiendom, herunder hytte med eplehage, og at kartmaterialet som fulgte NVEs vedtak hadde for lav oppløsning. Det er derfor oversendt et detaljert trasekart i klageomgangen.

Det opplyses om observasjoner av ål og bekkeørret i nedre del av Lastadbekken, og klagerne mener dette taler mot utbyggingen slik den er omsøkt og vedtatt. Videre pekes det på at Lastadlia består av bratt og steinete terreng med betydelig rasfare ved inngrep.

Klagerne krever at utbygger pålegges fullt ansvar for opprydding og fjerning av anlegg ved avtalens utløp eller ved pålegg fra myndigheter, samt fullt ansvar for skader på mennesker, materiell og natur som følge av utbygging og drift. Det bes om bankgaranti som sikkerhet, om avklaring av ansvar ved eventuell konkurs, og det etterspørres at offentlig myndighet bekrefter ansvar for opprydding dersom utbygger skulle gå konkurs.

NVEs vurdering

NVE viser til at forhold om ål og naturfare er vurdert i begrunnelsen for vedtaket, og at vilkår er satt for å ivareta ål og sikre nødvendig skredsikkerhet i anleggs- og driftsfase. Øvrige temaer i klagen anses som privatrettslige og må avklares av tiltakshaver overfor rettighetshavere. NVE finner ikke at klagen inneholder nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vedtaket av 8. april 2025, og oversender derfor saken til departementet for endelig avgjørelse.

Departementets vurdering

Departementet kan prøve alle sider av saken, jf. forvaltningsloven § 34. Konsesjon etter vannressursloven § 8 kan bare gis dersom vilkårene i vannressursloven § 25 er oppfylt. Det innebærer en helhetsvurdering der tiltakets fordeler må overstige skader og ulemper for allmenne og private interesser.

Eiendomsforhold, trasé og kartgrunnlag, kompensasjon og ansvar for opprydding

NVEs konsesjonsbehandling og departementets klagebehandling innebærer at det omsøkte tiltakets fordeler vurderes opp mot ulemper for allmenne og private interesser, jf. vannressursloven § 25. En konsesjon er en offentligrettslig tillatelse og omfatter ikke privatrettslige forhold.

Klagerne anfører at planlagt rørtrasé berører hytte og eplehage, og at kartvedlegg i vedtaket hadde for lav oppløsning. Tiltakshaver har opplyst at traséen er flyttet om lag 200 meter nordover for å hensynta innspill, og at frukthagen skal ivaretas. Spørsmål om grunnavtaler,

kompensasjonens størrelse og eventuelle garantier hører under privatretten og faller utenfor konsesjonen. NVE presiserer i oversendelsesbrevet at tillatelsen ikke omfatter ekspropriasjon, og at tiltakshaver selv har ansvar for å avklare de privatrettslige forholdene. Som presisert i NVEs oversendelsesbrev 8. april 2025, gir tillatelsen ikke ekspropriasjonstillatelse, og tiltakshaver har selv ansvar for å avklare de privatrettslige forholdene. Departementet slutter seg til dette og finner derfor ikke grunnlag til å omgjøre vedtaket på bakgrunn av privatrettslige forhold.

Når det gjelder opprydding følger konsesjonærens plikter av konsesjonsvilkårene. NVE kan kreve og godkjenne planer, føre tilsyn og har fastsatt at konsesjonæren skal gjennomføre forsvarlig opprydding av anleggsområdene innen en fastsatt frist.

Naturmangfold, ål og fisk

Statsforvalteren i Agder vurderer Lastadbekken med tilhørende innsjøer som sannsynlig viktig habitat for ål. Klagerne opplyser om observasjoner av ål og bekkeørret i nedre del av bekken. Opplysningene samsvarer med Statsforvalterens vurdering av bruk av vassdraget av fisk og understøtter behovet for avbøtende tiltak ved inntaket. Etter det NVE var kjent med var ål likevel ikke påvist i Lastadbekken, men grunnet føre-var prinsippet (jamfør naturmangfoldloven § 9) tillå NVE temaet betydelig vekt i sin vurdering.

Det er på bakgrunn av dette satt vilkår om sikker toveis vandringsløsning for ål ved inntaket, fastsatt minstevannføring på 70 liter per sekund hele året og redusert maksimal slukeevne til 1,6 kubikkmeter per sekund for å sikre flere overløpsdager over inntaksdammen. Hensikten er å opprettholde fuktighetsregimet i flomsonen og samtidig sikre at ål kan vandre både opp og ned forbi inntaket.

Departementet legger til grunne klagerens observasjoner av ål i bekken og Statsforvalterens faglige vurderinger. Samtidig konstaterer vi at NVE har anvendt naturmangfoldloven § 9 og ivarettatt hensynene til arten gjennom vilkårene om minstevannføring, redusert maksimal slukeevne og toveis passasje for ål. Tiltakene vurdert som egnede og forholdsmessige og ivaretar økologiske hensyn etter § 10 i naturmangfoldloven. Departementet mener på denne bakgrunn at hensynet til ål og annen fisk er tilstrekkelig ivarettatt.

Skred

Klagerne viser også til at Lastadlia er bratt og steinete med risiko for ras ved inngrep. Store deler av tiltaksområdet ligger innenfor aktsomhetsområde for snøskred. Det inkluderer planlagt inntak, rørgate og kraftstasjon. De nedre delene av rørgaten ligger innenfor aktsomhetsområde for utløpsområde for steinsprang. Det registrert skredhendelser langs Skreliveien øst for planlagt kraftstasjon, fem med steinsprang og to med isnedfall.

Departementet legger til grunna at det gjennomføres skredfareutredninger i forbindelse med detaljplan som dokumenteres at tiltaket kan bygges med tilstrekkelig sikkerhet mot skred og at det dokumenteres at tiltaket ikke vil øke skredfaren på Skreliveien.

Departementets konklusjon

Klagen fra Helga Johannessen, Marit Leite og Bård Magne Leite tas ikke til følge. Departementet opprettholder NVEs konsesjonsvedtak for Lastad kraftverk i Lyngdal kommune i Agder.

Dette vedtaket kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd første punktum.

Med hilsen

Anja Skiple Ibrekk (e.f.)
avdelingsdirektør

Håkon Heløe
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Agder fylkeskommune
Lyngdal kommune
Norges vassdrags- og energidirektorat
Statsforvalteren i Agder